روزنامه صبح ایران

وطن امروز

VATANEMROOZ.IR

چهارشنبه | ۲۲ شهریور ۱۴۰۲ | ۲۷ صفر ۱۴۴۵ | ۱۳ سپتامبر ۲۰۲۳ | سال پانزدهم | شماره ۳۸۵۵ | ۸ صفحه | ۳۰۰۰ تومان

۱۱۸۴ سال و ۳۴۳ روز گذشت

رحلت حضرت محمد بن عبدالله(ص) و شهادت فرزندان بزرگوارشان امام حسن مجتبی(ع) و امام رضا(ع) را تسلیت می‌گوییم

روایت قهرمان دسته ۸۹ کیلوگرم وزنه‌برداری درباره کسب مدال طلای جهانی

معجزه میرمصطفی

صفحه ۶

وزیر اطلاعات درباره اهداف و ابعاد پروژه مسمومیت‌های سریالی در مدارس کشور:

دشمن دنبال هراس جمعی بود

همین صفحه

وزیر اقتصاد: تاکنون ۵۵۰ هزار میلیارد تومان از بدهی‌های دولت روحانی را تسویه کرده‌ایم

ابربدهکار ایران

صفحه ۳

تیترهای امروز

توفان و سیل بی‌سابقه در لیبی هزاران کشته و چند ده‌هزار آواره و مفقود

لیبی را آب و باد برد!

صفحه ۷

خادمان ۳۲۰ ایستگاه صلواتی از زائران پیاده در مسیرهای منتهی به مشهد پذیرایی می‌کنند

مشهد میزبان ۸ میلیون زائر

صفحه ۴

«گروه بین‌المللی بحران» در آستانه سالروز آشوب‌ها بر استان خوزستان تمرکز کرده است

مأموریت گروه ضدایرانی

صفحه ۲

اعتراف عامل حمله تروریستی به حرم شاهچراغ(ع): قرار بود تا زمان کشته شدن تیراندازی کنم

خنثی‌سازی یک کشتار

صفحه ۲

تولیدات صنایع بورسی در مرداد ۱۴۰۲ در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۹,۲ درصد افزایش یافت

مثبت صنعت

صفحه ۳

دیدگاه

وقتی چاقوی استعمار نمی‌برد!

حنیف غفاری: فرانسوی‌ها آرام و قرار ندارند! کودتا در نیجر، بورکینافاسو، مالی و گابن، نقطه آشکارساز از بین رفتن موازنه نفوذ پاریس در قاره سیاه محسوب می‌شود. شورای نظامی نیجر، از ۲۶ جولای امسال با خلع رئیس‌جمهور و منحل کردن پارلمان، قدرت را در این کشور آفریقایی به دست گرفته است. در مقابل، کاخ الیزه که دسترسی نامشروع خود به اورانیوم و منابع غنی طبیعی در نیجر و دیگر نقاط آفریقا را در خطر می‌بیند، دستور استقرار نظامیان فرانسوی را در تعدادی از کشورهای غرب آفریقا صادر کرده است. برخی منابع تحلیلی در آفریقا می‌گویند احتمال وقوع منازعات نظامی جدید در نیجر، گابن، مالی و بورکینافاسو وجود دارد و برخی کشورهای آفریقایی دیگر نیز به طور خواسته یا ناخواسته وارد این منازعه خواهند شد. برخی کشورهای عضو جامعه اقتصادی کشورهای غرب آفریقا (اکواس) نیز در این مسیر خطرناک (که حتی امنیت کشورهای آنها را نیز تحت تاثیر سوء قرار خواهد داد)، به کارگزاران و مهره‌های بازی پاریس تبدیل شده‌اند.

اما وسواس خاص فرانسوی‌ها نسبت به تحولات جاری در آفریقا چگونه قابل تحلیل است؟ به عبارت دقیق‌تر، در ماورای ترس اعلامی پاریس نسبت به آنچه در نیجر و گابن می‌گذرد، چه متغیر اصلی و حلقه مفقوده‌ای نهفته است که تا این اندازه مکرون و همراهانش را پریشان کرده است؟! پاسخ این سوال را باید در الگوواره‌های کلان فرهنگی و امنیتی فرانسه در نظام بین‌الملل جست‌وجو کرد.

روابط میان نیجر و فرانسه از زمان کودتای نظامی در نیجر و برکناری «محمد بازوم» رئیس‌جمهور که روابط حسنه‌ای با پاریس داشت، دچار تنش شده است. اکواس از همان ابتدا به دخالت نظامی و مسلحانه در صورت شکست مذاکرات تهدید کرد؛ گزینه‌ای که فرانسه از آن حمایت کرد. واقعیت امر این است که تحولات اخیر در آفریقا، جدی‌ترین پاشنه آشیل سازمان فرانکوفونی در جهان(از ابتدای تشکیل و سازماندهی این مجموعه) به شمار می‌آید. سازمان فرانکوفونی، آن دسته از کشورهایی را شامل می‌شود که تمام یا تعداد قابل توجهی از فرانسوی‌زبانان در آنجا ساکن هستند و همچنین وابستگی زیادی با فرهنگ فرانسه دارند. بر اساس آخرین تغییرات، این سازمان شامل ۵۷ کشور عضو، ۳ ناحیه و ۲۰ کشور عضو ناظر است. اگرچه سازمان فرانکوفونی سال ۱۹۷۰ میلادی با شعار دروغین برابری، تکامل و همبستگی تشکیل شد اما هدف آن بازتولید الگوهای استعمار کهن در چارچوبی جدید تحت عنوان استعمار فرانو بود.

ادامه در صفحه ۸

آیا جنگ کریدورها بین آمریکا و چین درگرفته است؟

یادداشت

ثمانه اکوان: زمانی که دولت بایدن اعلام کرد قصد دارد سرمایه‌گذاری عظیمی را در منطقه غرب آسیا انجام دهد و پروژه «مشارکت برای زیرساخت و سرمایه‌گذاری جهانی» (PGII)[1] را در اجلاس گروه جی ۲۰ رونمایی کرد، برخی تحلیلگران حوزه سیاسی و بین‌الملل در داخل و خارج از ایران بر این عقیده بودند اقدام دولت بایدن در معرفی این برنامه، طرح چندین دهه‌ای چین برای احیای دوباره جاده ابریشم با نام طرح «کمربند و جاده» را در منطقه خاورمیانه دچار مشکل کرده و عملا آن را با مانع مواجه می‌کند. شواهد، قرائن و تلاش‌های قبلی چندین دهه‌ای ایالات‌متحده برای تأثیرگذاری بر این طرح چینی، نشان می‌داد به احتمال زیاد این طرح می‌تواند سکان اقتصاد منطقه را به سمت ایالات‌متحده تغییر جهت داده و چین را در اجرای پروژه خود با مشکلات عدیده روبه‌رو کند.

اجلاس گروه جی ۲۰ که بدون حضور شی‌جین‌پینگ و ولادیمیر پوتین برگزار شد، فرصت مناسبی در اختیار ایالات‌متحده و هندوستان قرار داد تا تبلیغات وسیعی درباره طرح خود برای هموار ساختن دسترسی هندوستان به کشورهای عرب منطقه و اروپا داشته باشند. تأکید هند و آمریکا به همراه عربستان و امارات بر ادامه همکاری‌ها در جهت ایجاد این کریدور کار را به جایی رساند که برخی رسانه‌ها از عبارت «جنگ کریدورها» برای فصل جدید روابط ایالات‌متحده با چین یاد کنند. با این حال نگاهی به جزئیات طرح اخیر ایالات‌متحده و سابقه طولانی سرمایه‌گذاری چین برای طرح کمربند و جاده نشان می‌دهد هنوز اما و اگرهای فراوانی برای طرح هند و آمریکا وجود دارد و تغییر ژئوپلیتیک منطقه و نظم جهانی احتمالا تأثیر زیادی بر سرنوشت این طرح خواهد داشت. اما موانع اصلی در ایجاد کریدور هندوستان - خاورمیانه - اروپا چیست؟

■ حذف کشورهای مهم از طرح آمریکا

مهم‌ترین نقطه‌ضعف طرح آمریکا برای اتصال هند به بازار اروپا، حذف کشورهای مهم منطقه است. طرح ایالات‌متحده در واقع بیشتر از اینکه اقتصادی باشد، «سیاسی» است و می‌خواهد در مقابله با چین، به رونق اقتصاد هندوستان پرداخته و به‌جای همکاری با ایران برای در نظر گرفتن سریع‌ترین و کم‌هزینه‌ترین راه انتقال کالاها به سمت اروپا، کشورهایی را جایگزین ایران، افغانستان و حتی پاکستان، عراق و ترکیه کند که به جای کم‌هزینه کردن راه انتقال کالاها، آنها را با بیشترین هزینه به مقصد منتقل می‌کنند! اهداف سیاسی ایالات‌متحده چنان است که پرریسک‌ترین منطقه غرب آسیا که شاهد جنگ، درگیری‌های نظامی و اعتراضات وسیع سیاسی، اقتصادی و اجتماعی است - یعنی سرزمین‌های اشغالی - تبدیل به یکی از هاب‌های اصلی انتقال کالا و تجهیزات به اروپا می‌شود!

■ مشخص نبودن میزان سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی آمریکا در منطقه

زمانی که جو بایدن به اعلام رسمی این طرح پرداخت، با آب و تاب فراوان از این مساله گفت که بعد از اجرایی شدن این طرح، منطقه خاورمیانه به یکی از پیشرفته‌ترین و ثروتمندترین مناطق دنیا تبدیل خواهد شد. بایدن چنان با آب و تاب از این برنامه و اثرات اقتصادی آن برای مردم در منطقه گفت که برخی مطبوعات غربی تیتر زدند از این پس باید شاهد «خاورمیانه جدید» باشیم. این در شرایطی بود که خاورمیانه جدید ظاهراً با نقشه جدیدی نیز همراه شده بود؛ خاورمیانه‌ای که شامل ایران، عراق، سوریه، لبنان و بسیاری دیگر از کشورهای منطقه نیست. با این حال هنوز مشخص نیست میزان سرمایه‌گذاری آمریکا در این خاورمیانه جدید تا چه حد است و چقدر از هزینه‌های این طرح را کشورهای ثروتمند منطقه مانند عربستان، کویت و امارات باید بپردازند. در طرح ابتدایی ارائه شده با نام «پروژه مشارکت برای زیرساخت و سرمایه‌گذاری جهانی»، ایالات‌متحده اعلام کرد ۲۰۰ میلیارد دلار برای پروژه‌های زیرساختی در سراسر دنیا هزینه خواهد کرد. با این حال در اجلاس گروه ۲۰، قرار بر این شد که گروهی از کشورها شامل هندوستان، ایالات‌متحده، عربستان و امارات جلسات منظمی را تشکیل داده و میزان سرمایه‌گذاری هر طرف در این قرارداد را مشخص کنند. ایالات‌متحده با این حال هزینه‌های بیشتری نیز در ادامه سیاست مواجهه‌اش با چین باید بپردازد که می‌تواند تهدیدی برای تأمین منابع مالی مورد نیاز برای این طرح باشد. به‌عنوان مثال دولت بایدن مصوب کرده است آمریکا ۱۰۰ میلیارد دلار دیگر نیز طی ۵ سال آینده در منطقه اینو-پاسیفیک هزینه کند تا شرایط برای مواجهه با چین در این منطقه را هموار کند. ایالات‌متحده در طرح دیگری با نام «ساختن دوباره دنیایی بهتر»[2] متعهد شده است ۲ تریلیون دلار در پروژه‌های زیرساختی در سراسر دنیا سرمایه‌گذاری کند. طرح دیگر با نام «شبکه نقطه آبی»[3] یک ابتکار دیگر به رهبری ایالات‌متحده برای ترویج پروژه‌های زیرساختی با کیفیت بالا به ارزش ۱,۷ تریلیون دلار است که قرار است در منطقه اینو - پاسیفیک اجرایی شود. طرح آخر نیز که باز دوباره با عنوان طرح مقابله با چین شناسایی شده، مشارکت در توسعه زیرساخت‌ها توسط کشورهای گروه جی ۷ است که طرحی ۶۰۰ میلیارد دلاری برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های زیرساختی در کشورهای در حال توسعه به‌عنوان راهی برای مقابله با طرح کمربند و جاده شناسایی شده است. همه این طرح‌ها تنها قرار است در منطقه اینو - پاسیفیک یا غرب آسیا اجرایی شود و طرح‌های پرهزینه دیگری برای سایر نقاط دنیا از جمله آفریقا نیز وجود دارد که منابع مالی همه آنها معلوم نیست از کدام محل باید تأمین شود.

■ جنگ‌های بی‌پایان آمریکا

خبرگزاری بلومبرگ چند روز پیش در تحلیلی نوشته بود سرمایه‌گذاری آمریکا در کشورهای حوزه منطقه خاورمیانه برای تقابل با چین نشان می‌دهد این کشور سرانجام دریافته برای تأثیرگذاری بر جهان و سیاست خارجی کشورها، راهی غیر از جنگ نیز وجود دارد. ایالات‌متحده سرانجام با نگاه به عملکرد چین در حوزه سیاست خارجی و افزایش میزان عمق نفوذ اقتصادی این کشور بر کشورهای مختلف جهان دریافته اجبار کشورها برای پذیرفتن ایدئولوژی سیاسی آمریکا تنها راه تأثیرگذاری بر جهان نیست و بهترین راه، سرمایه‌گذاری اقتصادی است. شاید این تحلیل از برخی جهات درست باشد اما مساله بعد در این باره این است که بدانیم آیا آمریکا توانایی پیش بردن چنین سیاستی را دارد؟ جنگ‌های بی‌پایان آمریکا در جهان، توان مالی این کشور را تا حد زیادی کاهش داده است. ایالات‌متحده در دوره فعلی نیز بشدت درگیر جنگ اوکراین و تأمین منابع مالی و نظامی این کشور در مقابل روسیه است. بر همین اساس نمی‌تواند بسیاری از وعده‌های داده شده در زمینه سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی را اجرایی کند. درباره طرح کریدور هندوستان - خاورمیانه - اروپا نیز این تردیدها همچنان وجود دارد.

■ بدعهدی آمریکا

دولت ایالات‌متحده تاریخچه‌ای غنی از وعده‌های انجام نشده دارد. اگر بخواهیم مسائل سیاسی را کنار بگذاریم و از وعده‌های سیاسی بسیار زیاد این کشور به رهبران کشورهای مختلف بگذریم و تنها به مسائل اقتصادی نگاه کنیم، باز هم موارد زیادی از بدعهدی در تاریخچه رفتار ایالات‌متحده دیده می‌شود. آمریکا در زمان ریاست‌جمهوری اوباما و وزارت خارجه هیلاری کلینتون، تحت لوای بودجه بازسازی افغانستان، به این کشور وعده داد کمک مالی زیادی برای بازسازی این کشور انجام خواهد داد. در همان زمان بارها اعلام شد میلیاردها دلار صرف بازسازی افغانستان خواهد شد اما بسیاری از منابع مالی ارائه شده به افغانستان یا با مدیریت بسیار بد و فساد، از بین رفت یا به‌اندازه‌ای کافی نبود که بتواند تغییری در شرایط ایجاد کند. زمانی که آمریکا سال ۲۰۲۱ افغانستان را ترک کرد، در نهایت نه‌تنها به این کشور در عرصه اقتصادی کمکی برای بازسازی نکرده بود، بلکه اموال افغان‌ها را نیز در کشورش و در سازمان‌های بین‌المللی فریز کرد تا آنها توان دستیابی به اموال‌شان در دنیا را نداشته باشند.

مورد دیگر در این زمینه، بلندپروازی‌های آمریکا در توسعه آفریقا بود. سرمایه‌گذاری در آفریقا به‌عنوان زمین نبرد نیابتی دیگر آمریکا با روسیه و چین، نقشی حیاتی در پیشبرد اهداف این کشور در قاره سیاه داشت. ایالات‌متحده طی برنامه‌های مختلف، از جمله «قدرتمند ساختن آفریقا» یا «توسعه آفریقا» تلاش داشت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در آفریقا را تا ۷ میلیارد دلار رسانده و در برنامه دیگری خود سرمایه‌گذاری ۹ میلیارد دلاری در این کشورها انجام دهد اما به هیچ‌کدام از این وعده‌ها عمل نکرد.

در بسیاری از مواقع، بویژه در دوران پس از همه‌گیر شدن بیماری «کووید-۱۹»، ایالات‌متحده بارها در بودجه‌های سالانه‌اش، دست به قطع یا کاهش بودجه‌های کمک به دولت‌های خارجی زد. کاستن از میزان کمک‌ها یا قطع آنها باعث شد بسیاری از برنامه‌ها مانند مبارزه با فقر، گسترش امکانات بهداشت و درمان یا توسعه آموزشی در کشورهای مختلف با مشکل مواجه شود.

ضرورت مقابله با تغییرات آب و هوایی، یکی از مهم‌ترین برنامه‌های ایالات‌متحده برای سرمایه‌گذاری بوده است. با این حال در مقام اجرای این سیاست‌ها، آمریکا همیشه با کمبود منابع مواجه بوده است. ایالات‌متحده در این باره وعده داده بود تلاش می‌کند هر سال حدود ۱۰۰ میلیارد دلار هزینه برای مقابله با تهدیدات تغییرات آب و هوایی کند اما در بسیاری از موارد از هزینه کردن در این باره خودداری کرد. همه این مثال‌ها نشان‌می‌دهد چندان هم نمی‌توان روی عزم جدی ایالات‌متحده برای اجرایی کردن وعده کمک‌هایش به سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های منطقه خاورمیانه اعتماد کرد.

دلایل آمریکا برای بدعهدی در این زمینه شامل فهرست بلندبالایی می‌شود که این فهرست می‌تواند در زمانه فعلی، شامل حال طرح‌های فعلی این کشور برای مقابله با چین شود. اگر ایالات‌متحده همچنان بخواهد به جنگ در اوکراین ادامه داده یا شرایط را به سمت تنش بیشتر بین تایوان و چین پیش ببرد، هزینه‌های نظامی و کمک‌های مالی‌اش به ادامه این جنگ‌ها می‌تواند سایر برنامه‌های اقتصادی برای مواجهه با چین را با کمبود منابع مالی مواجه کند.

شاید در شرایط فعلی تبلیغات جهت طرح کریدور هندوستان - خاورمیانه - اروپا زیاد باشد و برخی را به این فکر بیندازد که شاید «جنگ کریدورها» بین آمریکا و چین در منطقه به راه افتاده اما در هر صورت اگر جنگی هم در کار باشد - که چنین به نظر نمی‌رسد - پیروز میدان کسی خواهد بود که منابع مالی بیشتری برای سرمایه‌گذاری در منطقه دارد.

■ پی‌نوشت

1- Partnership for Global Infrastructure and Investment" (PGII)

2- The Build Back Better World (B3W)

3- The Blue Dot Network

وزیر اطلاعات درباره اهداف و ابعاد پروژه مسمومیت‌های سریالی در مدارس کشور:

دشمن دنبال هراس جمعی بود

گروه سیاسی: وزیر اطلاعات در سومین بخش گفت‌وگو با برنامه تلویزیونی «بدون توقف» گفت: سازمان‌های اطلاعاتی با فضای رسانه فاصله دارند و معمولا از قواعد سنتی مثل سخنرانی و مصاحبه نیز پرهیز می‌کنند. این یک قاعده در دنیاست. کمتر از مسؤولان سرویس‌های اطلاعاتی مصاحبه و سوال و جواب و سخنرانی شاهد هستیم.

حجت‌الاسلام‌والمسلمین سیداسماعیل خطیب با بیان اینکه در این ۲ سال فعالیت دولت ۷۴ اطلاعیه صادر شده است، عنوان کرد: شاید این تعداد با اطلاعیه‌های ادوار گذشته قابل قیاس نباشد. به دستور حجت‌الاسلام‌والمسلمین سیدابراهیم رئیسی در این ۲ سال تلاش شد خلأ ارتباطی بین وزارت اطلاعات و رسانه‌ها جبران شود. وی با اشاره به قدردانی رهبر معظم انقلاب از ۲ بیانیه وزارت اطلاعات گفت: سربازان امام زمان (عج) همیشه عادت کرده‌اند در گمنامی باشند ولی در این ۲ سال وزارت اطلاعات با جمع رسانه‌ای که به نحوی شناخته شده هستند ارتباط برقرار و تلاش کرده اطلاعیه‌ها و بیانیه‌های تبیینی ارائه دهد، به طوری که رهبر معظم انقلاب از ۲ بیانیه وزارت قدردانی کرده‌اند. خطیب بیان کرد: تقریبا در گذشته سریال و فیلم‌های متعدد با کمک وزارت تهیه و در صداوسیما و سینما پخش شد. تعداد قابل توجهی از آنها به نام وزارت نبود. تلاش کردیم بیانگر و گزارشگر وقایع و اقدامات و کارکرد مجموعه باشیم تا بخواهیم آن را به شکل هنرمندانه یا سینمایی عرضه کنیم. وزارت و دستگاه‌های اطلاعاتی چند موضوع در دستور کار دارند که امیدواریم به انتشار برسند.

وزیر اطلاعات درباره چارچوب‌مند بودن نگاه‌ها و سلایق خاطرنشان کرد: در جامعه سلایق مختلفی حضور دارند و باید آنچه را که به گفت‌وگو می‌گذاریم و به یک فضای گفتمانی وسیع تبدیل می‌کنیم در چارچوب قانون باشد، در غیر این صورت در کوتاه‌مدت دچار بی‌نظمی و هرج و مرج می‌شویم، باید ارزش قانون حفظ شود و سلایق و نگاه‌ها را به حدی طرح کنیم که تبدیل به دوقطبی و بی‌ثباتی نشود. نگاه‌ها و سلایق باید چارچوب‌مند باشد و منجر به وحدت و آرامش شود. مرزبندی‌ها باید براساس قانون باشد. خطیب تصریح کرد: جامعه باید نگاه‌ها و سلایق مختلف را ساماندهی کند. قانون‌گذار وظیفه دارد این چارچوب را برای ما تهیه کند و طبیعتا نگاه مردم و آنچه را تشخیص می‌دهد نیاز مردم است، رعایت می‌کند. در کنار این، نگاه دستگاه‌های اجرایی از جمله دستگاه‌های اطلاعاتی - امنیتی را هم لحاظ می‌کند. در وضع و اجرای یک قانون تلاش مسؤولان همه قوا و همه دستگاه‌ها این است که مصالح و منافع ملی حفظ شود.

وی گفت: با توجه به اشراف دستگاه‌های اطلاعاتی امید داریم با همراهی و هم‌افزایی و مشارکت و به تعبیر رهبری مجاهدت دستگاه‌های اطلاعاتی، به‌رغم همه تمهیدات دشمن امسال شاهد کنترل و اشراف خوب امنیتی باشیم و بتوانیم بستر اجتماعی و شهری را برای مردم امن نگه داریم.

وزیر اطلاعات با اشاره به اینکه حضور و مشارکت بالای مردم در انتخابات نقش موثری دارد، تاکید کرد: برای همه افراد و سلایق مختلف منافع ملی و کشور باید مقدم بر همه نگاه‌ها باشد و آنچه می‌تواند اقتدار ملت و مردم و کشور را در دنیا حفظ و مقابل همه فتنه‌ها و توطئه‌ها پایدار کند، مشارکت مردم است. در مراسم ۲۲ بهمن شاهد بودیم با حضور مردم، نگاه جهان به ایران تغییر کرد.

وی اظهار کرد: رهبر انقلاب فرموده‌اند از همه دولت‌ها با سلایق و جریانات حمایت می‌کنند، زیرا رئیس‌جمهور منتخب مردم است.

ادامه در صفحه ۸